

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA;

Türkiye’ye sığınmış Suriyeli kız çocuklarının erken yaşta evlendirilmesinin ve ikinci eş olarak evlendirilmelerin araştırılması ile önlenmesi konusunda gerekli tedbirlerin alınması için Anayasa’nın 98. ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını saygılarımızla teklif ederiz.

Filiz Kerestecioğlu
İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

Suriye krizinin başladığı 2011 ilkbaharından itibaren resmi kayıtlara göre, 2016 başı itibariyle Türkiye’de kayıt altında 2 milyon 560 bin Suriyeli mülteci bulunmaktadır. Bu rakamın yaklaşık 3’te biri kadar da kayıt altına alınmamış sığınmacının Türkiye’de yaşadığı tahmin edilmektedir. Çünkü Avrupa’ya Türkiye’den geçerek ulaşan bir milyon civarı sığınmacının pek çoğunun Türkiye’de hiç bir kaydının olmadığı ortaya çıkmıştır. Türkiye’de 10 ilde kurulan 25 çadır ve konteyner kentte 269 bin 366 Suriyeli barınmaktadır. Yani toplam resmi mülteci sayısının yalnızca %10’unu oluşturmaktadır. Geri kalanlar çeşitli kentlerde yaşamaktadırlar.

Birleşmiş Milletler Küresel Eğitim Elçisi Gordon Brown, 2016 sonuna kadar Suriyeli sığınmacı çocuk sayısının ise 2,5 milyonu bulabileceğini açıklamıştır. Brown, Suriyeli mülteci kız çocuklarında evlilik oranı yüzde 12’den yüzde 26’a ulaşmış durumda olduğunu, yaptıkları araştırmanın bulgularına göre her üç kız veya erkek çocuğun birisi kayıt dışı alanda çalıştırıldığını ifade etmiştir.

Türkiye’de de, Suriyeli mülteci kadın ve kız çocukları, erken evlendirilme, ikinci eş olarak evlendirilme gibi “yasa dışı” evliliklere mecbur bırakılmaktadırlar. Bu evliliklere aracılık eden “insan tacirleri”nin varlığından tüm kurumlar haberdar olduğu halde herhangi bir önlem alınmadığı iddiaları basında sıkça yer bulmaktadır.

Suriye’den göç akınının 2014 yılı itibariyle doruğa çıkmasıyla birlikte çok sık duyduğumuz cinsiyet temelli şiddet biçimlerinden kız çocuklarının erken evlendirilmesi ve kadınların ikinci eş olarak evlenmeye mecbur bırakılmasıyla ilgili net verilere ulaşmak mümkün değildir. Bu verileri eksiksiz biçimde kamuoyu ile paylaşabilecek tek kurum Diyanet İşleri Başkanlığıdır. Çünkü bu evlilikler “İmam Nikahı” ile gerçekleşmektedir. Veri sağlaması gereken diğer merciler Kolluk kuvvetleri ve Adalet Bakanlığıdır. Zira bu evliliklere aracı olan kişi veya kişiler olduğu, özellikle

sınır illerinde bu konunun günlük hayatın olağan gündemlerinden biri olarak konuşulduğu bilinmektedir. Söz konusu insan ticaretiyle ilgili kaç failin yakalandığı ve cezalandırıldığı bilgisinin açıklanması gerekmektedir.

Mülteci kadınların ve kız çocuklarının yaşadıkları maddi zorluklar zorluklar, çalışma izinlerinin olmaması, sosyal güvence olmadan, oldukça düşük ücretlerle güvencesiz işlerde çalışmaları; çocuk işçiliği veya çalışmak istedikleri halde iş bulamamaları söz konusu evliliklerin önemli sebeplerden biridir. Ayrıca, bilindiği üzere kadınlar ve çocuklar ciddi bir fiziki ve cinsel şiddet tehdidi altında yaşamlarını sürdürmektedirler. Pek çok mülteci kadın, patronlarının cinsel saldırısına ve tacizine maruz kalmakta, ücretlerini dahi alamamaktadırlar. Bu gibi sebepler, çocuk yaşta ve/veya ikinci evliliklere neden olmaktadır. Bu tür evliliklerin meşru hatta “yardımseverlik” olarak ele alınması ve buna göz yumulması, bu evlilikleri meşrulaştırarak kadınları daha da kırılgan bir konuma mahkûm etmektedir.

AFAD’ın 2013’te yapmış olduğu Türkiye’deki Suriyeli Kadınlar araştırması verilerine göre de çok eşli evliliklere sıklıkla rastlanmaktadır. Suriye’den gelenlerin çoğu çok eşli halde gelmiştir ve erken yaşta gebeliklere de çok sık rastlanmaktadır. Raporda ayrıca eşler arası yaş farkının çok yüksek, olduğu, annelik yaş ortalamasının çok düşük olduğu ve 13-14 yaşında hamileliklere rastlandığı ifade edilmektedir.

Bu evliliklerden meydana gelen pek çok bebeğin de babanın kabul etmemesi, ortadan kaybolması veya ölmesi sonucu vatansız duruma düştüğü bilinmektedir.

Suriyeli kadın ve kız çocuklarının mağduriyetini kullanarak insan ticareti yapanlar kadar, etkili önlemler almayanlar da sorumluluk taşımaktadır. Çocuk yaşta evlilikler ve vatansızlık, Türkiye’nin tarafı olduğu “BM Çocuk Hakları Sözleşmesi” ve “Avrupa Konseyi Çocukların Cinsel Sömürü ve İstismara Karşı Korunması Sözleşmesi”ne ve “İstanbul Sözleşmesi”ne aykırıdır.

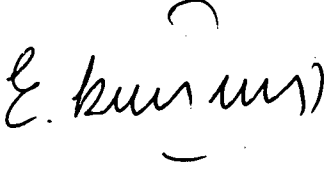
Bu sebeplerle, Türkiye’ye sığınmış Suriyeli kız çocuklarının erken yaşta evlendirilmesinin ve ikinci eş olarak evlendirilmelerin araştırılması ile önlenmesi konusunda gerekli tedbirlerin alınması için Meclis Araştırması açılmasını talep ediyoruz.

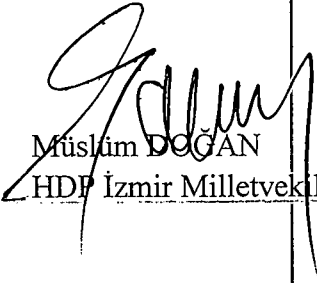
İdris BALUKEN
HDP Diyarbakır Milletvekili

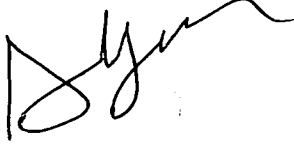
Garo PAYLAN
HDP İstanbul Milletvekili

Ertuğrul KÜRKÇÜ
HDP İzmir Milletvekili

Müslüm DOĞAN
HDP İzmir Milletvekili

Ayhan BİLGEN
HDP Kars Milletvekili

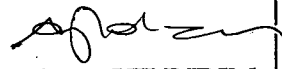
Ali ATALAN
HDP Mardin Milletvekili

Erol DORA
HDP Mardin Milletvekili

Mithat SANCAR
HDP Mardin Milletvekili

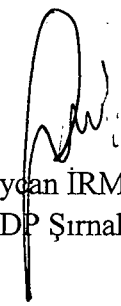
Ahmet YILDIRIM
HDP Muş Milletvekili

Burcu ÇELİK ÖZKAN
HDP Muş Milletvekili

Kadri YILDIRIM
HDP Siirt Milletvekili

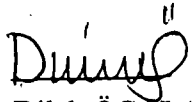
Aycan IRMEZ
HDP Şırnak Milletvekili

Faysal SARIYILDIZ
HDP Şırnak Milletvekili

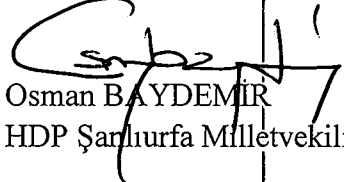
Ferhat ENCÜ
HDP Şırnak Milletvekili

Dilek ÖCALAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

İbrahim AYHAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

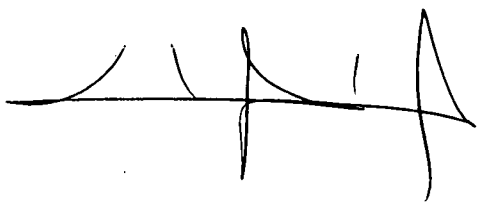
Osman BAYDEMİR
HDP Şanlıurfa Milletvekili

Alican ÖNLÜ
HDP Tunceli Milletvekili

Adem GEVERİ
HDP Van Milletvekili

Lezgin BOTAN
HDP Van Milletvekili

Nadir YILDIRIM
HDP Van Milletvekili